

گلپانگ ۱

گزیده ترانه‌های ماندگار به روایت پیانو

گردآوری و تنظیم: محمدرضا دهنرآذر

سرشناسه: صفرپور، محمدرضا، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: گلبانگ (۱): گزیده ترانه‌های ماندگار به روایت پیانو
گردآوری و تنظیم محمدرضا صفرپور
مشخصات نشر: تهران: نای و نی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۵۶ ص پارتیسیون
وضعیت فهرست نویسی: قیفا
موضوع: موسیقی برای پیانو — پارتیسیون.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۸گ۷ص/MT۲۲۲۵
رده‌بندی دیویی: ۷۸۶/۳
شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۷۵۰۷۱

ناشر تخصصی موسیقی

گلبانگ (۱)

(گزیده ترانه‌های ماندگار به روایت پیانو)

طرح جلد: آیین خزائی
تئنگاری: محمدرضا صفرپور
صفحه‌آرایی: نای و نی
نوبت چاپ: اول - سال ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات
شابم: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۰۹-۶۸-۶
قیمت کتاب به همراه CD: ۲۰۰۰۰ تومان

فروشگاه نشر نای و نی:

تهران - خیابان انقلاب - روبروی درب اصلی
دانشگاه تهران - مجتمع تجاری فروزنده - طبقه اول - شماره ۴۰۹
تلفن: ۶۶۴۹۳۲۷۹-۶۶۴۹۳۲۷۸

۰۹۱۲۲۸۴۶۰۴۷

فروشگاه اینترنتی:

www.nayoney.com

تمامی حقوق این اثر برای نشر نای و نی محفوظ است.

فهرست

۵	مقدمه.....
۶	مختصری دربار آه سازان این مجموعه.....
۷	پیک سحری.....
۱۵	ماه فریا.....
۲۱	نای بی آوا.....
۲۷	بردی از یادم.....
۳۴	امید جانم.....
۴۱	تمنا.....
۴۸	تک درخت.....

مقدمه

از گذشته تا به امروز که نواختن پیانو به شیوه ایرانی مورد توجه علاقه‌مندان به موسیقی ایرانی و نوازندگان پیانو بوده است، آثار متعددی توسط بعضی از هنرمندان برای این ساز با حال و هوای موسیقی ایرانی تنظیم و به رشته تحریر درآمده است. امروزه با گسترش آموزش ساز پیانو و فراگیر شدن آن در بین عموم آثار زیادی به صورت کتاب چاپ و منتشر شده که اغلب این آثار با گرایش موسیقی کلاسیک می‌باشد و در این میان سهمی که به آثار موسیقی ایرانی تعلق گرفته بسیار اندک و ناچیز می‌باشد. در طی سالیان تدریس و آموزش ساز پیانو توسط نگارنده، خلاء و کمبود آثار مکتوب ایرانی را در میان آثار به چاپ رسیده همیشه احساس نموده‌ام و در این سال‌ها دغدغه‌خاطری که همواره در امر تدریس پیانو همراه نگارنده بوده است، شناخت و ترویج موسیقی ایرانی در بین هنرجویان پیانو بوده است. لذا به جهت حفظ و اشاعه فرهنگ غنی موسیقی ایرانی در میان هنرجویان پیانو بر آن شدم تا گزیده‌ای از آثار ارزشمند و به یاد ماندنی گنجینه موسیقی ایرانی را به شیوه‌ای خاص برای پیانو تنظیم نمایم و در اختیار استادان و هنرجویان عزیز قرار دهم تا نسل امروز طعم و لذت تاریخ غنی کهن ایرانی را بیشتر احساس کنند.

در تنظیم این آثار با در نظر گرفتن اصول و استانداردهای، سعی بر آن بوده تا ذائقه نسل امروز نیز نادیده گرفته نشود. انتخاب این آثار بر اساس محبوبیت آن‌ها از گذشته تا به امروز بوده است که امیدوارم در قالب چند جلد کتاب در دسترس علاقه‌مندان قرار گیرد.

کتاب حاضر مقدمه‌ای است برای دستیابی به یک پرتو آفتاب - دید پیانو که در آن تلاش تکنیکی‌ای رخ داده تا با نغمه‌های غنی، زیبا و سرشار از توانایی که ماحصل تلاش ماندگار موسیقیدانان و آهنگسازان ایرانی است به شکل زیبایی ترویج یابد و عامل اشاعه فرهنگ غنی موسیقایی میهن مان شده باشیم. در فضا گذاری آکوردها و نت‌های همراهی در جمله‌بندی، فیگور و انگشت گذاری به صورت متدیک عمل شده تا سهولت اجرا برای هنرجویان علاقه‌مند به نوازندگی پیانو نیز فراهم شده باشد. با در نظر گرفتن این مسئله که عده زیادی از نوازندگان و هنرجویان، امری را در به نواهای دیجیتالی استفاده می‌کنند که قابلیت تغییر کوک در آنها وجود ندارد، با رعایت حفظ اصل ملودی، تعدیلی اندک در ریتم‌ها صورت گرفته تا برای عموم نوازندگان پیانو قابل اجرا باشد.

در پایان لازم می‌دانم از معلمین محترمی که این کتاب را در کنار رپرتوار آموزشی خود استفاده می‌نمایند تشکر و قدردانی نمایم و باعث خرسندی‌ام خواهد بود که کاستی‌ها و نواقص احتمالی را جهت بهبود بخشیدن به این مجموعه گوشزد نمایند.

محمدرضا صفرپور

مختصری درباره آهنگسازان این مجموعه:

همایون خرم (یک سحر)

«امیرهمایون خرم» در سال ۱۳۰۹ در شهر بوشهر به دنیا آمد. خرم در سن ۱۰-۱۱ سالگی به مکتب استاد صبا راه یافت و چند سال بعد به عنوان نوازنده ۱۴ ساله، در رادیو به تنهایی به اجرا پرداخت. بعدها در بسیاری از برنامه‌های موسیقی رادیو، خصوصاً در برنامه گلها، به عنوان آهنگساز، تکنواز ویولن و رهبر ارکستر آثاری ارزشمند ارائه داد. همایون خرم بدون شک یکی از بهترین ملودی‌پردازانی است که تاریخ موسیقی ایران تا کنون به خود دیده است. این هنرمند بی‌بدیل در سن ۸۲ سالگی در تاریخ ۲۸ دیماه ۱۳۹۱ به علت بیماری ریوی در بیمارستان «دی» دارقانی را وداع گفت.

مجید وفادار (ماه فریا)

مجید وفادار به سال ۱۲۹۱ در تهران زاده شد. پدرش مدیریت کتابخانه‌ی مدرسه‌ی کالج را برعهده داشت و او نیز در همان مدرسه به تحصیل پرداخت. پس از اتمام دوره‌ی متوسطه، به موسیقی علاقه‌مند شد و در محضر حسین‌خان اسماعیل‌زاده نواختن ویولن را آموخت. سپس در کلاس رضا محجوبی پیش درآمدها و ضربی‌ها را فراگرفت و ردیف میرزا حسین‌قلی را نیز نزد علی‌اکبر شهنازی آموخت. بعدها به یادگیری نت علاقه‌مند شد و ابتدا نزد آلبریک، یکی از همشاگردی‌های ارمنی خود و بعد در محضر ابوالحسن صبا نت‌خوانی را فراگرفت. وفادار بعد از تأسیس رادیو در ۱۳۱۹ همکاری خود را با این سازمان آغاز نمود و تا ۱۳۳۹ برای رادیو نوازندگی و آهنگ‌سازی کرد. وی در ضمن رهبری ارکستر شماری سه را نیز در رادیو بر عهده داشت. ساخته‌های او بالغ بر سیصد آهنگ است. مجید وفادار از جمله آهنگسازانی است که با ساختن آهنگ‌هایی زیبا و ماندگار، بسیار مهجور واقع شده است. او در زمان حیاتش از مشهورترین نوازندگان و آهنگسازان بود و بسیاری از خوانندگان مشهور، شهرت خود را مدیون ساخته‌های وفادار می‌دانند. وفادار در سال ۱۳۵۴ با زندگی وداع کرد.

منوچهر لشگری (تای بی آوا)

منوچهر لشگری آهنگساز و نوازنده در بیستم اسفند ۱۳۱۴ در تهران به دنیا آمد. در ده سالگی با زیر نظر و راهنمایی پدرش علی اصغر لشگری که از نوازندگان تار بود، نواختن نی‌لبک و فلوت را آغاز کرد. و در ۱۷ سالگی نزد دایی خود استاد جواد لشگری به فراگیری و نواختن ویولن پرداخت. او هم چنین از محضر استادانی چون علی اصغر بهاری و بزرگ لشگری نیز بهره برده است. او در سال ۱۳۳۳ به عنوان نوازنده فلوت در رادیو انتخاب و از سال ۱۳۴۰ به طور رسمی به عنوان نوازنده و آهنگساز استخدام شد و در ارکسترهای رادیو همکاری پرداخت. نخستین آهنگ این هنرمند آتش جاودان بود که در سال ۱۳۴۰ در مایه دشتی ساخته و با شعر ابوالقاسم حالت و صدای غلامحسین بنان اجرا شد. بیش از دویست قطعه برای خوانندگان و نوازندگان ساخته است که ملودی‌های ساخته شده توسط او دارای ملاحظاتی خاص است.

مصطفی گرگین‌زاده (پردی از یادم)

در سال ۱۳۰۱ در یکی از محله‌های قدیمی درخونگاه تهران به دنیا آمد. وی تحصیلات ابتدایی را در بیمارستان هدایت به پایان برد و آموزش‌های اولیه موسیقی را در مدرسه موزیک نظام نزد استادانی چون غلامحسین مین‌باشیان، داود نجمی و ایروانی اعظم فرا گرفت. مصطفی گرگین‌زاده در دهه بیست وارد رادیو شد و در کنار نوازندگی ترومپت به کار ساخت آهنگ نیز پرداخت. این نوازنده‌ی سازهای بادی، اوایل سال ۱۳۴۶ با همایون خرم و علی خالدي آشنا شد و به پیشنهاد وی که سرپرستی ارکستر رادیو را برعهده داشت، به همکاری با رادیو پرداخت. گرگین‌زاده در دوران فعالیت هنری با هنرمندانی چون ابراهیم منصوری، حبیب‌الله بدیعی، لطف‌الله مجد، علی تجویدی، حسین تهرانی و... همکاری داشت. وی آهنگ معروف «پردی از یادم» را در سال ۱۳۵۰ ساخت که از جمله معروفترین ترانه‌های موسیقی منتصب به گل‌ها به شمار می‌رود. وی در صبح روز ۱۴ مهرماه ۱۳۸۸ دارقانی را وداع گفت و پیرس در قطعه هنرمندان بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

علی تجویدی (امید جانم، تمنا)

«علی تجویدی» در سال ۱۲۹۸ در کوچه‌ی ظهیرالاسلام، تهران زاده شد. آموختن موسیقی را از کودکی نزد پدرش هادی‌خان تجویدی که در نقاشی از شاگردان طراز اول کمال‌الملک و در موسیقی از شاگردان مستعد درویش‌خان بود آغاز کرد. از ۱۶ سالگی نزد حسین یاحقی به آموزش ویولن پرداخت و پس از دو سال به محضر درس ابوالحسن صبا راه یافت و به مدت هشت سال در مکتب او به فراگیری ویلن و سه‌تار پرداخت. در ضمن مدتی نیز به فراگیری ویولن به شیوه‌ی غربی پرداخت. تجویدی با برجسته‌ترین خوانندگان زمان خود همکاری داشته و آثار بسیاری برای هر یک نوشته است. دوران اوج شکوفایی، خلاقیت و نیز شهرت وی به سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۰ بر می‌گردد که بیادماندنی‌ترین ترانه‌ها را در موسیقی معاصر ایران به یادگار گذاشت. وی در ۲۴ اسفند ۱۳۸۴ در سن ۸۶ درگذشت.

عباس شاپوری (تک درخت)

«عباس شاپوری» به سال ۱۳۰۲ در تهران خیابان صفی‌علیشاه، دیده به جهان گشود. شاپوری در سال ۱۳۲۱ همکاریش را با رادیو آغاز کرد. شاپوری یکی از آهنگسازانی بود که در ترکیب نغمات، استعداد بی‌نظیر و شگرفی داشت و سبک آهنگسازی او طوری بود که بیشتر ذوق توده‌ی مردم را در نظر می‌گرفت و به همین دلیل خوانندگان ترانه‌های وی قبل از شروع کار در رادیو، به شهرت می‌رسیدند که بسیاری از آنها هیچ‌وقت از خاطره‌ها محو نمی‌گردد. عباس شاپوری علاوه بر همکاری در برنامه‌ی گلها رهبر ارکستر شماری ۴ رادیو نیز بود. در یک نظرسنجی که روزنامه‌ی اطلاعات به سال ۱۳۳۳ برگزار کرد لقب محبوب‌ترین موسیقیدان مردمی را گرفت. وی پس از یک دوره‌ی طولانی بیماری در ۱۷ اسفند ۱۳۸۴ درگذشت و در قطعه‌ی هنرمندان به خاک سپرده شد.